

Sosiaalialan AMK -verkosto

Sosiaalialan ammattikorkeakouluverkosto

Kommentteja

Opetus- ja kulttuuriministeriön esittämiin kysymyksiin koskien opiskelijavalintaa

Taustaa

Sosiaalialan ammattikorkeakouluverkoston verkostopäiville 7 – 8.4.2011 osallistuneilla oli mahdollisuus kokoustilanteessa esittää kommenttejaan koskien opiskelijavalintaa ammattikorkeakoulujen sosiaalialan koulutusohjelmaan sosionomi (AMK). Kommenttien esittäminen tapahtui erillisellä lomakkeella. Kommenttejaan esitti 21 henkilöä sosiaalialan ammattikorkeakouluverkon verkostopäivien osallistujista. Seuraavassa ovat keskeiset huomiot heidän esittämistään näkemyksistä kysymyksittäin.

1 Mitä alanne näkökulmasta erityistä pitäisi opiskelijavalintojen kehittämislinjauksen toimeenpanossa ottaa huomioon?

Esitetyissä kommentteissa todettiin poikkeuksetta, että opiskelijahaku- ja valinta tulee kohdentua suoraan **sosiaalialan ammattikorkeakoulutukseen**, sosiaalialan koulutusohjelmaan, sosionomi (AMK).

2 Missä koulutuksissa ja missä määrin hakijoita voidaan alalenne valita nykyistä laajempiin kokonaisuuksiin? Missä aikataulussa uudistus tapahtuu?

Esitetyissä kommentteissa kannatettiin hakua **sosiaalialan koulutusohjelmaan** sosionomi (AMK). Esityksissä kannatettiin ja pidettiin myös välttämättömänä **soveltuvuuden arviointia** ammattialalle (sosiaaliala) osana opiskelijavalintaa.

Esityksiin sisältyi yksittäinen kommentti ylempien ammattikorkeakoulututkintojen osalta. Tämän yksittäisen kommentin mukaan ylempiin ammattikorkeakoulututkintoihin hakeutuminen voisi todentua laajempaan kokonaisuuteen, koskien esimerkiksi esimies- ja johtamistyötä tai palvelujen kehittämistä ja toteutusta.

3 Missä määrin todistusten perusteella tapahtuvat opiskelijavalinnat tulevat alalanne lisääntymään? Missä aikataulussa uudistus tapahtuu?

Esityksissä todettiin, että vain todistuksiin pohjaava opiskelijavalinta voisi yksipuolistaa sosiaalialan ammattikorkeakoulutuksen opiskelijajoukkoa ja jatkossa myös sosiaalialan

osaamisperustaa. Kommentit kohdistuivat siihen, että todistusperusteinen opiskelijavalinta toisi koulutukseen ”älyköt” ja ”käytäntösuuntautuneet” henkilöt karsiutuisivat mahdollisesti opiskelijajoukosta. Vain todistuksiin pohjaavaa hakua ei kannatettu esityksissä. Esityksissä todettiin myös tässä kohden, että opiskelijavalinnan yhtenä perusteena tulee säilyttää sosiaalialan ammattikorkeakoulusta koskien **soveltuvuuden arviointi** ammattialalle. Esityksissä kannettiin sekä todistusten että alalle soveltuvuuden ja opiskelumotivaation huomioimista opiskelijavalintaa tehtäessä. Soveltuvuustestein tarpeellisuutta perusteltiin myös sosiaalialalla välttämättömillä vuorovaikutus- ja yhteistyötaidoilla.

Vastauksissa pohdittiin, että osana sosiaalialan ammattikorkeakoulutuksen opiskelijavalintaa voisi olla kirjallinen tehtävä siten, että tämä olisi yhteismitallinen (sama) eri ammattikorkeakouluissa.

Yksittäisessä kommentissa (vastauksessa) todettiin, että ammatillisen toisen asteen, saman alan tutkinnolla (vrt. lähihoitaja) valintaa sosionomi (AMK) tutkinnon opiskelijaksi voisi harkita yksin todistusten perusteella, ilman soveltuvuuden arviointia. Toisessa vastauksessa korostettiin myös sitä, että opiskelijaksi siirtyminen eri kouluasteiden (amatillinen II aste, ammattikorkeakoulu ja yliopisto) tulisi olla sekä helpompaa että joustavampaa.

4 Millainen kiintiöinto eri hakijaryhmien (ensimmäistä korkeakoulupaikkaa hakevat tai korkeakoulututkinnon suorittaneet/ opinto-oikeuden saaneet) välillä johtaisi alallanne siihen, että siirtymäaika toiselta asteelta korkeakoulutukseen lyhenisi. Mitä näkökohtia kiintiöinnissä tulee alallanne ottaa huomioon?

Mahdollisena ja kannatettavana esityksissä pidettiin ensimmäistä korkeakoulupaikkaa hakevien erityinen huomiointi opiskelijavalinnassa. Esityksissä oltiin pääosin kriittisiä kiintiöittämistä kohtaan. Kun erilaisia kiintiöitä tuotiin tarkasteluun ja näiden mahdollistamista ehdotettiin harkittavaksi, huomioidut kohdentuivat:

- **ensimmäistä korkeakoulupaikkaa** hakeviin,
- ammatinvaihtajat ja/ tai laajemmin **aikuishakijat** -opiskelijat (vrt. myös elinikäisen oppimisen periaate),
- poikiin/ miehiin,
- maahanmuuttajiin/ ulkomaalaistaustaisiin.

Edellä olevien ohella eräs vastaaja pohti, tulisiko opiskelijavalinnassa huomioida erityisellä tavalla Suomen ”perinteiset vähemmistöryhmät” (esim. romaanit).

5 Miten kansainvälisten opiskelijoiden valinta alallanne olisi parasta toteuttaa?

Kansainvälisten opiskelijoiden valinnan osalta esitettiin ja toivottiin eri korkeakoulujen **yhteistyön** ja **keskinäisen koordinaation** lisäämistä erityisesti silloin, kun kysymys on englanninkielisiin, tutkintoon johtaviin koulutuksiin hakeutumisesta ja opiskelijavalinnasta. Vastauksissa todettiin, että kansainvälisten opiskelijoiden kohdalla voisi tulla kysy-

mykseen myös ammattikorkeakoulujen yhteinen opiskelijavalinta (vrt. koe/ testit). Kommenteissa tuotiin esiin myös se, että sosiaalialan ammattikorkeakoulutusta koskien kansainvälisessä opiskelijavalinnassa tulisi tavoin tai toisin huomioida myös motiivi ja valmiudet opiskella suomen tai ruotsin kieltä sekä halu ja tahto rekrytoitua suomen työmarkkinoille.

6 Muut kommentit opiskelijavalintaan liittyen

Esityksissä todettiin, että nykyinen opiskelijavalintakäytäntö on osoittautunut toimivaksi sosiaalialan ammattikorkeakoulutuksen ja alan korkeakoulutetun henkilöstön saamiseksi.

Yksittäinen vastaaja kannatti vastauksessaan sitä, että niin sanotut nuoret ja aikuiset hakijat hakevat samassa haussa ja huomioituvat samassa kokonaisuudessa.

Muutamissa vastauksissa todettiin, että sosiaalialan ammattikorkeakoulutukseen tulisi saada ehdottamista enemmän poikia/ miehiä. Tätä pidettiin tarpeellisen ammattialan eri työalueiden vuoksi (esim. varhaiskasvatus, lastensuojelu).

Yhdessä vastauksessa todettiin myös, että niin sanottu ”pakkohaku” tulisi ehdottomasti lopettaa (vrt. työvoimaviranomainen vaatii hakemista).

Vastauksissa pohdittiin myös sitä, että tulisiko alan työkokemus (esim. ennakkoharjoittelu) huomioida nykyistä vahvemmin, jotta sosiaalialan ammattikorkeakoulutukseen hakevat ja valitut ovat todella hakeutumassa kyseiselle työlalalle ja sen tarjoamiin tehtäviin.

Sosiaalialan todettiin olevan vaativa työala, jolloin alan koulutukseen hakeutuvien ja valittujen terveyteen ja hyvinvointiin tulee kiinnittää erityistä huomiota. Myös terveyden ja hyvinvoinnin (vrt. työhyvinvoinnin) ylläpitoon ja edistämiseen, näitä koskevien edellytysten muodostumiseen tulee kiinnittää erityistä huomiota myös ammattikorkeakoulutuksessa.

Helsinki 15.4.2011

Sosiaalialan ammattikorkeakouluverkoston puolesta

Jari Helminen

sosiaalialan ammattikorkeakouluverkosto (pj.)

os. Diakonia-ammattikorkeakoulu, os. Sturenkatu 2 00510 Helsinki
puh. +358 40 869 6021
s –posti jari.helminen@diak.fi